

Vve-aanbod voor peuters in de asielopvang:

Drie voorbeelden van bekostiging en beleidsmatige inbedding

December 2022 – GOAB

GOAB
kansen voor kinderen

Inleiding

Waarom deze notitie?

In de afgelopen jaren is vanuit het GOAB-ondersteuningstraject regelmatig aandacht besteed aan het realiseren van een vve-aanbod voor peuters in de asielopvang. Door de druk op de asielopvang is er momenteel weer sprake van veranderingen en verschuivingen, waardoor de populatie van sommige asielopvanglocaties verandert en in sommige gemeenten nieuwe opvanglocaties worden geopend.

Op het moment dat gemeenten een vve-aanbod voor peuters willen realiseren, is een veel gestelde vraag hoe een dergelijk aanbod gefinancierd en beleidsmatig ingebed kan worden. Gemeenten ontvangen wel middelen voor deze kinderen - zij gaan meetellen in de berekening van de OAB-middelen vanaf het moment dat zij geregistreerd staan in de BRP. Anderzijds zijn de kosten voor een vve-aanbod voor asielpeuters vaak hoger dan de kosten van een reguliere vve-plaats. Dit komt onder andere door de hogere in- en uitstroom van kinderen, extra scholing voor de pedagogisch medewerkers, relatief veel zorgbehoeften onder de kinderen en het feit dat het aantal benodigde kindplaatsen voortdurend schommelt. Hoe hou je als gemeente een dergelijk aanbod betaalbaar en hoe creëer je politiek en maatschappelijk draagvlak?

In deze notitie zijn drie voorbeeldcasussen uitgewerkt van gemeenten die uitgebreid ervaring hebben opgedaan met het bieden van vve aan peuters in de asielopvang. Op basis van hun ervaringen hebben zij een aantal tips geformuleerd.

In de drie bijlagen vindt u achtereenvolgens een schema met verschillende bekostigingsmodellen **(A)**, een checklist kostenbeheersing **(B)** en een bronnenlijst **(C)** met alle relevante publicaties en weblinks op een rij.

1. Van vve-aanbod buiten het azc naar vve-aanbod op het azc

Casus: gemeente X, kleine gemeente

Gemeentekennmerken. Gemeente X heeft sinds 2016 een azc. Aanvankelijk ontvingen zij relatief weinig oab-middelen. Sinds 2019 ontvangen zij beduidend meer oab-middelen, onder andere omdat bij de nieuwe berekening ook de azc-locatie is meegenomen.

Vanaf 2016 buiten het azc

Besluitvorming. Op het moment van de komst van het azc heeft de gemeente besloten dat zij iets wilde bieden voor de peuters van het azc. Bij het opzetten van vve-aanbod voor asielpeuters zijn de JGZ, COA en een kinderopvangaanbieder gevraagd mee te denken. Alle betrokken partijen waren eensgezind over de keuze om een vve-aanbod voor asielpeuters buiten de asielopvanglocatie te realiseren. Hiervoor waren twee redenen:

1. Het aantal peuters in het azc was klein, waardoor een eigen vve-groep op locatie te duur zou worden en niet rendabel zou zijn voor kinderopvangaanbieders.
2. Het was niet duidelijk of er genoeg animo zou zijn onder de bewoners van het azc om hun kinderen te laten deelnemen aan een vve-groep.

Aanvankelijk is om financiële redenen besloten om het vve-aanbod niet aan alle peuters in de asielopvang aan te bieden, maar alleen aan de peuters die een achterstand hadden op de taalstam van het land van herkomst. Niet vve-geïndiceerde peuters konden wel van het reguliere kinderopvangaanbod gebruik maken; gesubsidieerde peuteropvang voor kinderen van ouders zonder recht op toeslag.

Realisatie van vve-aanbod. Er is contact opgenomen met kinderopvanglocaties in de buurt van het azc. Zij stonden open voor en hebben ingestemd met het toelaten van een aantal peuters uit het azc. Samen met de kinderopvangaanbieder is besloten om een maximum van vijf azc-peuters per groep toe te laten. Dit om ervoor te zorgen dat de buurt de binnenkomst van deze peuters zou accepteren en om de azc-peuters genoeg de kans te geven om met Nederlandstalige peuters te spelen. Alle azc-peuters met een vve-indicatie hebben een vve-aanbod kunnen ontvangen. Toch kwam niet iedere azc-peuter altijd naar de kinderopvang, omdat ouders de kinderopvang te ver vonden.

Financiële realisatie. De afspraken die er lagen rondom de bekostiging van vve zijn sinds de komst van het azc onveranderd gebleven. Dit betekent dat de kinderopvang hetzelfde bedrag ontvangt voor een azc-peuter met vve-indicatie als voor een peuter uit gemeente X met vve-indicatie, namelijk +/- € 6.160. Het enige wat anders is, is dat ouders van de azc-peuters geen ouderbijdrage hoeven te betalen. Deze bijdrage van € 14,- per maand wordt betaald door de gemeente. Voor de vve-scholing heeft gemeente X een aparte subsidie, die afhankelijk is van de lokale behoefte.

Vanaf 2020 op het azc

Het COA kwam in 2019 met het verzoek om de overeenkomst omtrent het azc te verlengen. De politiek in gemeente X heeft hierover stevig gediscussieerd: men wilde namelijk graag voornamelijk gezinnen in het azc. De overeenkomst met COA is toen verlengd onder de voorwaarde dat het een gezinslocatie zou worden. Dit is toegezegd, waardoor de verwachting was dat het azc ook meer peuters zou gaan huisvesten. De wethouder heeft destijds toegezegd dat de gemeente ook zal kijken naar hoe zij

kinderopvang kan faciliteren. De gemeente heeft vervolgens besloten dat er voor de peuters een vve-aanbod op het azc moet zijn.

Vorm van aanbod. Omdat gemeente X ruimer in de middelen is komen te zitten en het aantal peuters op het azc zou toenemen, is besloten om op het azc een kinderopvang met ve-aanbod te realiseren. Verder is besloten om voor de peuters op het azc dezelfde indicatiestelling te gaan hanteren als voor alle andere peuters in de gemeente. Dit betekent dat nu alle azc-peuters naar vve worden toegeleid, omdat zij allen een achterstand hebben in de Nederlandse taal.

Realisatie van ve-aanbod. Snel na de beslissing om vve-aanbod te willen realiseren op het azc meldde zich een kinderopvangaanbieder met ervaring binnen de asielopvang die wel kinderopvang wilde opzetten op het azc. De kinderopvangaanbieder die voorheen azc-peuters ontving in de nabije omgeving, wilde liever geen nieuwe locatie opzetten op het azc. Daarom is de gemeente toen met deze nieuwe kinderopvangaanbieder in zee gegaan.

Daarnaast is de gemeente met het COA in gesprek gegaan en heeft het COA aangeboden om de huisvesting voor de vve-groep op zich te nemen. Op het azc was namelijk een speelruimte aanwezig en deze kon zonder veel moeite worden aangepast tot een vve-locatie. De GGD heeft hier goedkeuring voor gegeven. Op deze locatie draait nu één groep, die maximaal 16 vve-peuters kan opvangen.

Financiële realisatie. Omdat gemeente X beschikt over ruime oab-middelen, wordt het vve-aanbod volledig gefinancierd uit deze middelen, op het lokaal na. De gemeente betaalt de vve-aanbieder op het azc hetzelfde bedrag per kindplaats als voor alle vve-kindplaatsen in de gemeente geldt, namelijk +/- € 6.160. Omdat de vve-aanbieder op het azc geen kosten heeft aan de huisvesting, kunnen zij met af en toe minder dan 16 peuters in de groep ook een rendabel vve-aanbod leveren. De gemeente betaalt de ouderbijdrage van € 164,- per azc-peuter per jaar. Mochten er meer peuters in de asielopvang komen, dan heeft de gemeente nog geld apart staan voor een (halve) extra groep.

Tip van deze gemeente:

Als het voor een gemeente financieel mogelijk is om een groep op het azc te draaien en er genoeg peuters zijn die hier gebruik van maken, dan is dit een goede keuze om tot een hoog bereik te komen en maatwerk te kunnen bieden voor *absolute beginners* in de Nederlandse taal. En wat weer scheelt is dat COA de locatiekosten voor haar rekening neemt.

2. De gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, COA en kinderopvang

Casus: gemeente Y, G-40 gemeente

Gemeentekennmerken. Gemeente Y heeft sinds 2016 opvang voor asielzoekers en heeft sinds 2017 officieel een azc. In deze gemeente heerst een groot gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid vanuit de gemeente, COA, en kinderopvangorganisatie voor kinderopvang voor azc-peuters. Ook gemeente Y heeft de laatste jaren de oab-middelen zien groeien.

Vanaf 2016 op het azc

Besluitvorming. Zodra duidelijk was dat er een azc in gemeente Y zou komen, ondernam de peuterspeelzaalorganisatie een poging om een vve-aanbod op te tuigen. Gesprekken hierover met de gemeente liepen destijds stuk op de kosten. In 2018 werd het azc verbouwd en kwam er een school. Vanuit COA werd toen aangegeven dat er behoefte was aan een 'peuterspeelzaal', naast de crèche die binnen de opvang beschikbaar was. (Deze crèche wordt gerund door bewoners samen met een Nederlandse vrijwilligster. De kwaliteit van de opvang wisselt, afhankelijk van welke moeders er aanwezig zijn. Niet alle groepen ouders voelen zich hier even welkom.) Ook de school gaf vanuit de basis van ikc-vorming aan behoefte te hebben aan een voorschoolse voorziening, om kinderen goed toe te rusten voor de overstap naar groep 1. Tot slot was ook de wethouder Onderwijs positief over het plan, vanuit het principe van solidariteit: "Deze kinderen moeten ook kansen krijgen. Ook als ze niet in deze gemeente blijven."

Realisatie van vve-aanbod. Alle betrokken partijen (COA, gemeente en kinderopvangorganisatie) zijn bijeen gekomen om afspraken te maken. Gedurende deze bijeenkomsten is veel gesproken over de gezamenlijke verantwoordelijkheid. Uiteindelijk is besloten om een peuterspeelzaal te openen op het azc die drie dagen in de week voor drie uur per dag vve-aanbod biedt. Per dag zouden twaalf kinderen op de groep zijn en zouden er twee pm'ers aanwezig zijn. Het aantal van twaalf is gekozen vanwege de bijzondere doelgroep, maar kan groeien tot maximaal zestien peuters als de zwaarte van de groep dat toelaat.

De kinderopvanglocatie is gehuisvest op hetzelfde adres als het adres van alle asielzoekers. Daardoor kon de kinderopvang niet geregistreerd worden in het landelijk register kinderopvang (LRK). Hierdoor zou er geen toezicht plaatsvinden door de GGD en zou er ook niet getoetst worden op kwaliteit.

Financiële realisatie. Het COA heeft aangeboden om ruimte voor de kinderopvang beschikbaar te stellen, net als de ruimte voor de school. Daarnaast is in goed overleg besloten dat de gemeente tweederde van de personeelskosten van de pedagogisch medewerkers betaalt en het COA éénderde. De gemeente subsidieert dus een vast bedrag aan de kinderopvang voor de personeelskosten. Daarnaast subsidieert de gemeente de overige kosten, zodat de opvang voor ouders gratis is. Alle kosten van de gemeente worden bekostigd uit de oab-middelen. Tot slot is afgesproken dat de kinderopvangorganisatie de ruimte met materialen inricht.

Beperkte capaciteit. De gemeente en het COA zien dat er meer peuters op het azc gebruik willen maken van het vve-aanbod. Er is een wachtlijst waardoor niet alle peuters terecht kunnen. Om zoveel mogelijk asielpeuters een vve-aanbod te geven, gaat de meerderheid van de peuters niet de volle drie dagdelen. Zo kunnen meer peuters gebruikmaken van het vve-aanbod, al is dit geen ideale situatie.

Daarnaast zou het goed zijn als ook de 2-3 jarigen een vve-aanbod zouden kunnen ontvangen. Tot slot zou het goed zijn als de GGD langs zou komen om de kwaliteit van het ve-aanbod te toetsen.

Plannen voor 2022

Om meer vve-aanbod aan meer azc-peuters aan te bieden, wordt er vanaf januari 2022 een aanvullende bijdrage gegeven voor de peuteropvanglocatie. Met deze extra bijdrage wil de gemeente 2 extra dagdelen van 3 uur peuteropvang mogelijk maken. Hiermee halen zij binnen de gemeente nog niet de het voorgeschreven aantal van 16 uur, maar is een volgende stap in die richting wel gemaakt.

Daarnaast is afgesproken met de GGD en de kinderopvanglocatie dat de GGD-inspecteur voor kwaliteitscontroles bij de kinderopvang op het azc langsgaat. Zij zien het belang daar ook van in.

Financiële realisatie van vve-aanbod. Zowel de kinderopvangpartij als het COA hebben aangegeven ook te willen bijdragen aan de realisatie van deze 2 extra dagdelen. Het COA omdat zij inzagen dat er teveel peuters geen of te weinig vve-aanbod ontvingen en de kinderopvangpartij omdat zij dit zien als hun maatschappelijke taak. In een eerder stadium is al besloten dat de gemeente voor meerdere jaren financieel zal bijdragen (mits er geen situatie zich voordoet dat aanleiding geeft voor een ander besluit). Dit geeft zekerheid en houvast voor de kinderopvangpartij.

Tips van deze gemeente:

- Zorg dat je alle partijen om de tafel hebt en spreek een heldere rol- en taakverdeling af. In het begin moet je dat als gemeente sturen.
- Zie het opzetten van een ve-aanbod als een ontwikkelproces; goede afspraken maken, van start gaan en dan vervolgens goed evalueren en het aanbod waar nodig bijstellen.
- Maak afspraken met de GGD over het toetsen van de kwaliteit van de voorschool als de kinderopvang niet geregistreerd kan worden in het LRK.

Mogelijke oplossingen voor ontbreken LRK-registratie van vve

De kinderopvang kan een locatie op het azc niet altijd registeren in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK), omdat kinderen formeel niet op hetzelfde adres mogen wonen als waar zij kinderopvang genieten. In sommige gevallen komt de GGD dan vervolgens ook niet de kwaliteit toetsen, omdat de GGD-inspecteur vasthoudt aan de vereiste dat een kinderopvanglocatie LRK-geregistreerd moet zijn.

Verskillende oplossingen voor dit probleem zijn in bijeenkomsten met gemeenten en kinderopvang ter sprake gekomen:

- De afdeling Ruimtelijke Ordening van de gemeente maakt een apart bis-nummer aan voor de kinderopvang, zodat LRK-registratie toch mogelijk is.
- Bij het adres van de gezinnen wordt expliciet het kamernummer toegevoegd, om hun woonadres te onderscheiden van het adres van de kinderopvang.

- De kinderopvang wordt geregistreerd onder het BRIN-nummer van de basisschool op de asielopvang, zodat LRK-registratie toch mogelijk is.
- Met de GGD wordt in een vroeg stadium het gesprek aangegaan hoe de monitoring kan plaatsvinden, ook zonder LRK-registratie.

3. Het vve-aanbod als DAEB

Casus: gemeente Z, kleine gemeente

Gemeentekennmerken. Gemeente Z heeft sinds 2017 een vve-aanbod voor peuters uit de asielopvang. Het azc in deze gemeente is een zogeheten gezinslocatie; een locatie voor gezinnen van wie verwacht wordt dat zij terugkeren naar het land van herkomst. De vve-locatie ligt naast het azc, tezamen met een school. Gemeente Z zit ruim in de oab-middelen.

Vanaf 2017 naast het azc

Besluitvorming. In eerste instantie had gemeente Z geen vve-aanbod voor peuters uit het azc. De gemeente voelde het dilemma dat zij wel iets wilden betekenen voor de peuters op het azc, maar niet wisten of het aanbieden van vve de juiste keuze zou zijn. Dit omdat het de bedoeling is dat de azc-bewoners terugkeren naar het herkomstland. Echter, in de praktijk gebeurt dit vaak toch niet of duurt het nog jaren voordat gezinnen uit Nederland vertrekken, terwijl de kinderen vanaf 4 jaar wel naar school mogen en vanaf 5 jaar schoolplichtig zijn. Na signalen van de JGZ en de GGD dat te veel peuters van 2-4 jaar werden gestagneerd in hun ontwikkeling en het signaal van de school dat de kinderen te weinig voorbereid waren voor groep 1, is daarom toch besloten om - door middel van een pilot - vve aan te bieden.

Realisatie van vve-aanbod. Na de keuze om de pilot te starten hebben twee kinderopvangorganisaties zich aangeboden en is besloten dat zij samen het vve-aanbod zouden realiseren. Na één jaar hebben de kinderopvangorganisaties gezamenlijk besloten om de uitvoering aan één organisatie over te laten. Er is besloten om in een noodlokaal van de basisschool naast het azc de peutergroep te huisvesten, zodat een integrale doorgaande lijn gerealiseerd kan worden met de basisschool. Om ervoor te zorgen dat alle peuters vve-aanbod ontvangen, is gekozen om drie groepen van 12 peuters verspreid over de week tien uur vve aan te bieden. Er is afgesproken om aan het einde van de pilot van één jaar een evaluatie uit te voeren en op basis van de evaluatie de vervolgstappen te bepalen.

Financiële realisatie. Voor de realisatie van een vve-aanbod voor peuters uit het azc is besloten een aparte regeling te treffen. De gemeente subsidieert alle kosten voor het vve-aanbod. In eerste instantie is betaald voor de aanpassing van het noodlokaal en de inventaris. Daarnaast is besloten dat de gemeente de volgende zeven aspecten bekostigt:

1. Medewerkers
2. Huur noodlokaal
3. Speelgoed/voeding
4. Buitenplein
5. Overhead/aansturing 2 uur per week
6. Apparatuur
7. Onderhoud en groot en klein inventaris

Tot slot wordt er door de kinderopvang niet om een ouderbijdrage gevraagd en vangt de kinderopvangorganisatie deze kostenpost zelf op.

Evaluatie uitkomsten. De pilot heeft uiteindelijk twee jaar gedraaid en is tweemaal geëvalueerd. Uit beide evaluaties bleek dat de peuteropvang als zeer waardevol werd ervaren. Redenen om de pilot voort te zetten zijn:

- De gemeente heeft de wettelijke plicht om vve aan te bieden aan kinderen met (risico op) onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal.
- Onderwijsachterstandenbeleid is er voor kinderen met een (risico op een) achterstand in de Nederlandse taal vanwege het verblijf in een kansarme omgeving.
- De peuteropvang kan problemen vroeger signaleren en ouders beter ondersteunen.
- Kinderen maken een betere start in groep 1.
- Steeds meer kinderen en hun ouders blijven, onder andere door het kinderpardon, alsnog in Nederland

Aangezien de gemeente voldoende budget had vanuit de OAB-middelen, is besloten om een structurele subsidie van vier jaar te verstrekken aan de kinderopvang. Dit biedt meer zekerheid aan de kinderopvang. Het aanbieden van vve is aangewezen als DAEB (dienst van algemeen economisch belang). Om te voorkomen dat de subsidiemiddelen bij commerciële activiteiten terechtkomen, is de kinderopvang gevraagd om een boekhouding uit te voeren waarin aangetoond wordt waar de middelen aan zijn uitgegeven. Mochten er middelen over zijn, dan wordt aan de kinderopvang gevraagd om dit terug te storten.

Vanaf maart 2021 een uitbreiding van het ve-aanbod

Door nieuwe instroom van bewoners op het azc is er een wachtlijst ontstaan voor het gebruik van het vve-aanbod. Om meer peuters toegang te geven tot het vve-aanbod, is besloten om een extra lokaal te openen zodat de capaciteit verdubbeld wordt. Hierdoor is de capaciteit vergroot naar 72 peuters, en kan iedere peuter 9,5 uur ve-aanbod ontvangen. Om dit te bekostigen is de subsidie verhoogd vanaf het jaar 2021.

Tips van deze gemeente:

- Kijk naar het belang van het kind, niet zozeer alleen het belang van de gemeente op de korte termijn. Het is echt een investering in hun ontwikkeling - en daar profiteert het onderwijs uiteindelijk ook weer van.
- Bekijk de realisatie van vve voor peuters op het azc op maat. Het is heel anders dan peuteropvang in een reguliere setting.
- Geef het proces de tijd en start als pilot.

Bijlage A: Bekostigingsmodellen

In verschillende gemeentelijke situaties ontstaan verschillende bekostigingsmodellen. Grofweg is hierin het volgende patroon te ontdekken:

bekostigings model	aantal asielpeuters?	reguliere of aparte vve-groep?	kosten ouderbijdrage?	kosten huisvesting?	aandachtspunten
reguliere vve-subsidie	weinig peuters	in reguliere vve-groep nabij het azc	betaalt gemeente	kinderopvang aanbieder betaalt huisvesting	- Zorgt COA voor toeleiding van de peuters? - Zijn er genoeg vve-groepen om de peuters indien nodig te spreiden?
	meer peuters (vanaf 8 of 12)	in aparte vve-groep op/bij het azc	betaalt gemeente	COA of de gemeente (in school) biedt huisvesting	- Is de aanbieder in staat om aanbod uit te breiden en weer in te krimpen? - Wie betaalt de materialen en inrichting?
specifieke regeling op basis van begroting	meer peuters (vanaf 8 of 12)	in aparte vve-groep op/bij het azc	betaalt gemeente	kinderopvang betaalt huisvesting	- Is de aanbieder in staat om aanbod uit te breiden en weer in te krimpen? - Wie betaalt de materialen en inrichting?

Een vve-aanbod voor peuters in de asielopvang wordt door de gemeente gefinancierd vanuit OAB-middelen, aangevuld met gemeentelijke middelen. Daarbij is het belangrijk om in gesprek te gaan met COA en kinderopvang: Wat kunnen deze partijen betekenen bij het neerzetten van een vve-aanbod? (financiën, locatie, inrichting, materialen, personeel)

Vraag: Heeft het COA een wettelijke verplichting om financieel bij te dragen?

Het COA heeft geen wettelijke verplichting om bij te dragen, maar dat kan de gemeente wel bespreken met het COA. Het uitgangspunt van het 'Faciliteitenbesluit COA' is dat gemeenten geen extra kosten hoeven te maken bij het vestigen van een opvanglocatie, dus dat kan je eventueel meenemen in gesprekken met het COA.

Vraag: Moet de ruimte op het azc aan de GGD-eisen voldoen?

De speelruimte van het COA hoeft niet aan de GGD-eisen te voldoen, maar een vve-opvang wel. Als een gemeente besluit om vve aan te bieden binnen het azc dan gelden de GGD eisen dus wel. In

sommige gemeenten is de GGD in eerste instantie nog een beetje soepel met de vereisten, aangezien zij het allereerst belangrijk vinden dat deze kinderen aanbod krijgen.

Vraag: Bij een aantal gemeenten kan de opvang op locatie geen LRK-registratie krijgen omdat op hetzelfde adres een asielopvanglocatie staat ingeschreven. Is hier een workaround voor?

Er is een mogelijkheid om via Ruimtelijke Ordening een extra huisnummer aan te vragen voor de locatie (bis-nummer), zodat de kinderopvang op dit huisnummer geregistreerd kan worden.

Vraag: Betaalt het COA dan ook evt. aanpassingen aan de speelruimte, zodat er voldaan kan worden aan de GGD eisen?

Dit hoeft het COA niet te doen maar in sommige gemeenten gebeurt dit wel. Elke COA-directeur opereert hierin autonoom.

Bijlage B: Checklist kostenbeheersing

Welke middelen en faciliteiten zijn er beschikbaar?

1. Via https://dashboards.cbs.nl/v1/onderwijsachterstanden/ zie je waar de doelgroeppeuters in een gemeente zitten. Dit zijn de achtergrondgegevens waarop de gemeentelijke bekostiging is gebaseerd.
2. Check of er een geschikte / ingerichte ruimte op het azc is waar gebruik van kan worden gemaakt
3. Check of de kinderopvang beschikt over extra meubilair en spelmaterialen die kunnen worden ingezet.
4. Check of er samenwerking mogelijk is met COA-vrijwilligers die de opvang voor jonge kinderen organiseren.

Welke kosten zijn er gemoeid?

1. Bepaal in samenwerking met COA en JGZ om hoeveel peuters in de asielopvang het ongeveer gaat.
2. Bereken de kosten van de gemiste ouderbijdrage.
3. Zijn er lege vve-plaatsen te verwachten: is er sprake van een daling of van grote schommelingen in het aantal jonge gezinnen?
4. Check of er noodzaak wordt gevoeld bij de kinderopvang om de groepen kleiner dan 16 te houden.
5. Check of er noodzaak wordt gevoeld bij de kinderopvang om extra personeelskracht in te zetten op zorgkinderen.
6. Check of er noodzaak wordt gevoeld bij de kinderopvang om pedagogisch medewerkers extra te scholen.
7. Welke afspraken zijn er over het vergoeden van tolkenkosten?

Hoe bouw je logistieke flexibiliteit in het vve-aanbod?

1. Is er sprake van regelmatige monitoring van de bezetting?
2. Zijn er heldere afspraken met de kinderopvang over het minimum en maximum aantal asielpeuters op de groep?

3. Is er sprake van een (tenminste jaarlijks) evaluatiemoment met alle betrokken partijen?

4. Wordt in de evaluatie ook de locatie van het vve-aanbod meegenomen? (groep op de asielopvang vs. integratie in reguliere groepen)

5. Is de organisatie die de vve aanbiedt van voldoende omvang om groei en krimp in de groep asielzoekers te kunnen opvangen?

Bijlage C: Bronnenlijst vve en peuters in de asielopvang

- Jenniskens, T. & Langen, A. van. (2020). *Toegang tot voorschoolse educatie voor peuters in de asielopvang - Verslag surveyonderzoek onder gemeenten, COA en JGZ*. KBA Nijmegen, Oberon en Sardes.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/10/08/toegang-tot-voorschoolse-educatie-voor-peuters-in-de-asielopvang>
- Muller, P. (2020). *Voorschoolse educatie voor peuters in de asielopvang - Handreiking voor gemeenten, COA, JGZ en kinderopvang*. Sardes/Oberon/KBA Nijmegen.
<https://open.overheid.nl/repository/ronl-aacd5e5e-1a25-47cd-b935-dec8641d8973/1/pdf/handreiking%20VE%20voor%20peuters%20in%20de%20asielopvang%20def.pdf>
- *Checklist voor gemeenten - De integratie van jonge vluchtelingenkinderen (0-4 jaar) bevorderen via de kinderopvang*. (2019). Consortium Vluchtelingenpeuters: Sardes, Sociaal Werk Nederland, Pharos, NJi. *In opdracht van het Kinderopvangfonds*.
<https://www.nji.nl/system/files/2021-04/Checklist-voor-gemeenten-De-integratie-van-jonge-vluchtelingenkinderen-bevorderen-via-de-kinderopvang.pdf> Hoogeveen, K. (2019). Werken met jonge vluchtelingen. *Vroeg*, juni-nummer, p16-17.
<https://www.sardes.nl/pathtoimg.php?id=3253>
- Maarse, J., Beekhoven, S. & Donkers, E. (2019). *Inzicht in (non-)bereik onder kinderen van inburgeringsplichtigen in de voorschoolse educatie*. Mmv: Muller, P., Teunenbroek, M. van & Melisse, R. Utrecht: Sardes. *In opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid*.
<https://vng.nl/sites/default/files/2020-03/190930-onderzoek-non-bereik-inburgering-voorschoolse-educatie-sardes.pdf>
- Bussel, M. van (2018). Werken met vluchtelingenpeuters. *Management Kinderopvang* (maart 2018), p34-36.
<https://www.kinderopvangtotaal.nl/magazine-artikelen/werken-met-vluchtelingenpeuters-2/>
- Bussel, M. van (2018). Werken met vluchtelingenpeuters. *Kinderopvang* (jan/feb 2018), p24-26.
<https://www.kinderopvangtotaal.nl/magazine-artikelen/werken-met-vluchtelingenpeuters/>
- Gross, S. (2018). Anderstaligheid en opvallend gedrag van kinderen - Vluchtelingenkinderen in de kinderopvang. Sardes, NJi, Sociaal Werk Nederland, Pharos. *In opdracht van het Kinderopvangfonds*.
https://www.pharos.nl/wp-content/uploads/2019/01/Anderstaligheid_en_opvallend_gedrag_Handreiking_Vluchtelingenkinderen_in_de_kinderopvang_Pharos.pdf
- Haan, A. de. (2018). Achtergrond vluchtelingenkinderen - Vluchtelingenkinderen in de kinderopvang. Sardes, NJi, Sociaal Werk Nederland, Pharos. *In opdracht van het Kinderopvangfonds*

<https://www.nji.nl/system/files/2021-04/Achtergrond-vluchtelingenkinderen-Vluchtelingenkinderen-in-de-kinderopvang.pdf>

- Hoogeveen, K. en Muller, P. (2018). Ouderbetrokkenheid - Vluchtelingenkinderen in de kinderopvang. Sardes, NJi, Sociaal Werk Nederland, Pharos. *In opdracht van het Kinderopvangfonds*.
<https://www.nji.nl/system/files/2021-04/Ouderbetrokkenheid-vluchtelingenkinderen-in-de-kinderopvang.pdf>
- Hoogeveen, K. & Hoogslag, M. (2018). *Ouderbetrokkenheid en vluchtelingenpeuters - Een praktische handreiking voor Dordrecht*. Utrecht: Sardes.
Hoogslag, M. & Muller, P. (2018). *Toolbox Samenwerken met vluchtelingenouders in de kinderopvang in de gemeente Westland*. Utrecht: Sardes.
- Ince, D. (2018). Deskundigheidsbevordering en methodieken - Vluchtelingenkinderen in de kinderopvang. Sardes, NJi, Sociaal Werk Nederland, Pharos. *In opdracht van het Kinderopvangfonds*. <https://www.nji.nl/system/files/2021-04/Deskundigheid-en-methodieken-Vluchtelingenkinderen-in-de-kinderopvang.pdf>
- Muller, P. (2018). *Werken met vluchtelingenpeuters en hun ouders in de asielopvang - Inspirerende leerervaringen van Dynamo in Amsterdam*. Utrecht: Sardes.
<https://www.dynamo-amsterdam.nl/wp-content/uploads/2022/03/boekje-Werken-met-vluchtelingen-peuters-en-hun-ouders-in-de-asielopvang.pdf>
- Muller, P. Samenwerken met vluchtelingenouders. In: Sardes-special *De stem van ouders voor succesvolle samenwerking*, nr. 22 (november 2017). Utrecht: Sardes. Onderwijsraad (2017). *Vluchtelingen en onderwijs - Naar een efficiëntere organisatie, betere toegankelijkheid en hogere kwaliteit*.
<https://www.onderwijsraad.nl/publicaties/adviezen/2017/02/23/vluchtelingen-en-onderwijs>
- Muller, P. (2017). *Verslag regiobijeenkomsten Sociaal Werk Nederland onderdeel 'Vluchtelingenpeuters en ouderbetrokkenheid'*. Utrecht: Sardes.
Muller, P. & K. Heijden, van der. (2017). Asielzoekerspeuters: een regierol voor de gemeente. In: *Nieuwe ronde, nieuwe kansen - Sardes-special*, nummer 20. Utrecht: Sardes.
- Beekhoven, S. & Muller, P. (2016). *Educatief aanbod voor asielzoekerspeuters en peuters met een status - Resultaten van een landelijke peiling*. Utrecht: Sardes. *In opdracht van Ministerie van OCW*.
<https://www.sociaalwerknederland.nl/?file=13468&m=1475769239&action=file.download>
- Muller, P. & Kolijn, E. (2016). *Peuters in de asielopvang naar de peuterspeelzaal - Handreiking voor kinderopvangorganisaties*. Utrecht: Sardes/Sociaal Werk Nederland.
<https://www.sardes.nl/pathtoimg.php?id=2624>
- Muller, P. & Kolijn, E. (2016). *Peuters in de asielopvang naar de peuterspeelzaal - Handreiking voor gemeenten*. Utrecht: Sardes/Sociaal Werk Nederland.
<https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-05/Peuters-in-de-asielopvang-naar-de-peuterspeelzaal-voor-gemeenten.pdf>

- *Werken met vluchtelingengezinnen in de kinderopvang - online cursus.* Pharos, Sardes en Sociaal Werk Nederland in opdracht van het Kinderopvangfonds. Pharos Leerplatform: *In opdracht van het Kinderopvangfonds.*
<https://www.pharosleerplatform.nl/>

GOAB

kansen voor kinderen

